

༡༡། རྟགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པ་མཁས་པ་དབྱེས་བྱེད་ཅིས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

@01 གཉིས་པ་རྟགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་འདིར་མདོར་བསྐྱུས་མཚོན་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི། ེ་ ༡༡ མཛེས་རིགས་
སྒོ་ལས། གཏན་

ཆོགས་ནི་ཚུལ་གསུམ་མོ། ཚུལ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། མཐུན་པའི་རྟགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྟགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཡོད་
དོ། ། ཞེས་དང་། ེ་ ༡༡ མཛེས་

རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྟགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱས་པ་ཡི། གཏན་ཆོགས་ཞེས་པས་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་འདི་ལ་གསུམ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འཕྲོས་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་
བཀོད་པ།

རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡོད་མེད་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པས་བྱས་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་

པས་བྱུང་པའི་

སྤྱིར་ཉེ། རི་བོང་རུ་དེ། དེ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རི་བོང་རུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སྤྱ་བཤོད་པའི་སྤྱིར། གླ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སྤྱ་བཤོད་པ། གླ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་

@02A ལྷོ་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྒྲུང་རྩལ་འབྲེལ། །བྱས་པའི་རྟགས་གྲིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ། བྱས་པའི་རྟགས་གྲིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་

པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཡང་དག་མཁོད་པ་དང་། རྟགས་སྒྲར་སྒྲུང་མཁོད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དེའི་

ལྷོས་གཞི་དང་། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྷོས་གཞི་དང་། ལྷན་པའི་ལྷོས་གཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་རྒྱུན་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་།

མཚན་གཞི་དང་།

སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་མཚན་ན། བྱོད་བྱས་པས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཡང་ཡིན། བྱོད་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་
ཞུགས་པའི་གང་ཟག་

སྲིད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། བྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུད་གཞི་ཡིན་ན།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་

@02B ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་གྲང་། ཕྱི་མ་ཡིན་ན་སྐྱ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །ེ་ ༡༡ མེད་དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་སྐྱར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་གྲང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཚད་མས་ངེས་ནས་སྐྱ་སྐྱ་ཡིན་

མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ེ་ ༡༢ འོན་གྲང་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུད་གཞི་དང་། དེ་སྐྱབ་

དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ། །དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་
ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་

@03A ༄། །ཡོད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲིའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ེ་ ༄། གཉིས་པ་བྱུང་པའི་ལྟོས་

གཞི་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐབ་བྱེད་དོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་

བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། རི་བོང་རྩ་དེ་རི་བོང་གི་རར་སྐབ་པར་བྱེད་

པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་རྩ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། ཆོས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་བོ། །སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་

བར་བྱ་བ་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་པ་དེ་དེའི་མཚན་གཞིའོ། །སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོས་ཅོད་གཞི།
མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས། སྒྲ་མི་

རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱ། བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག། རྟག་པ་དགག་བྱའི་ཆོས། སྒྲ་རྟག་པ་དགག་བྱར་འཛོག་སྟེ། གཞན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེན། དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་དང་། ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་

གཉིས་ཡོད་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་དང་པོ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཕྱི་མའོ། །ེ་ ༡༡ རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལའང་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་དང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས།

@03B མི་རྟག་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དང་པོ་དང་། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། ། ེ་ འུ་མ་གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། མི་རྟག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་

ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་རོ། ། ེ་ འུ་མ་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག

སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མཚན་
མཚོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ེ་ འུ་མ་གཉིས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དཔེ་གཉིས་

བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་དོན། སྒྲུབ་བྱེད་དོ། ། དང་པོ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་ལ་ཡིན་འགོད་དང་ཡོད་དགོད་

གཉིས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
བསྒྲུབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་

མཐུན་པར་མེད་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྒྲུབ་ན། དེ་དང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་དོན་གཅིག། གཉིས་

@04A ༄། །པ་དབྱེན་གསུམ་སྟེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །དང་པོ་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལྟ་

བྱ། གསུམ་པ་ནི་རྟག

པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ནི། ོ་ ༡༡ མེད་སྒྲིམ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་སྒྲ་བཤད་འཇུག་པའི་མུ་གསུམ་རེ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་ནས་བརྗོད་ན། བུམ་པ་དེ་སྒྲ་མི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་

དང་དེའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་མུ་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་

རྟག་པ་ཡིན། དེ་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་ཞིང་དེ་སྒྲ་དང་རྟག་པར་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་
དེའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མ་

ཡིན་པའི་མུ་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་དེའི་སྒྲ་བཤད་དུ་མེད་པའི་མུ་དང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་

ཡིན་པའི་མུ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་

སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་མུ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྟག་པ་ཡིན། དེ་སྐྱ་དང་རྟག་པར་ཆོས་མི་མཐུན། དེ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ེ་ ༡༡ མཁའ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། རི་བོང་རྩ་

སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འགོད་རྩལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་

@04B སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་འགོད་རྩལ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ེ་ ༡༡ མཁའ་པ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་

དེ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་མ་

ཁྱབ་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཅེས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་མི་འདྲ་བར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་

སྒྲ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།

སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་ས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱའམ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲའི་འཇུག་གཞི་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་ལ་བྱེད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་

ལ་ཡོད་མེད་ཅེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་དང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་དེ་གཉིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སམ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་ཕྱོག་ལ་བྱེད་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་
ཕྱོགས་དེ་ལ་མི་རྟག་པའི་

སྤྱི་ཕྱོག་དང་གཞི་ཕྱོག་ཐམས་ཅད་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཐ་སྙད་ནི་གསུམ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་དངོས་དང་

བྱུང་པའི་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྣམ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ནི་

ཆོས་ཅན་ལོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཐིག

ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཞེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། ཚད་མ་མདོར། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་
ལ། །ཡོད་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །

@05A ༄༅། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེར་

ཐལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་ན་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རྒྱུ་ཡི་རྟག་པ་སྟེ་ཕྱོག་དེ་དང་དོན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའོད་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་སྟེ། མ་བྱུང་

ན་དེར་ཐལ། རིགས་ཐིག་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མཐུན་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། འཐད་ལྡན་རྒྱུ་བ་ལས། སྟེ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་བཀར་བའི་དོན་ཏེ།

བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན། སྤྱི་ཡང་ཡིན་

པས་ན་སྤྱི་སྟེ། དེ་དང་དོན་མཐུན་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོས་ཏེ་དབྱུང་པར་བྱའོ། །སྤྱི་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་མེད་དེ། བདག་མེད་ཡིན་ན་མཐུན་ཕྱོགས་

ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྤྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་
མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །༡༡ ེ་ ཎ་གཉིས་པ་དཔེ་གཉིས་ལས། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་ནི། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་
མཁའ་བཞིན། སྤྱི་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་

མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གི་དཔེ་ནི་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྤྱི་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་མེད་དེ། གཞི་བྱུབ་ན། སྤྱི་གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་

@05B དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས། རྗེས་ཁྱབ། ལྷོག་ཁྱབ་བོ། །ཚུལ་གསུམ་སོ་སོ་ལ་མཚན་ཉིད།
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ངེས་བྱེད་

སོགས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་

ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་དེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱེད་ཆོས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་སྐྱར་ཚུལ་འགོའོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་

སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་

བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །དེ་སྐྱབ་གི་དངོས་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གི་དོན་ལྟོག་དང་
འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གི་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གི་ལྟོག་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་གཞི་ལ་སྐྱར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལྟོག་བྱུང་དང་། བྱས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་

བྱེད་པའི་ལྟོག་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེས་རིགས་འབྱེད་འོ། །བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་བྱེད་ལ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་

@06A ༄། །ཡིན་ཏེ། བྱེད་བྱེད་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་གི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་

ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིའི་སྟངས་ཏུ་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་བས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཇེ་

བྱབ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན། བྱོད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་
ཡིན་པས་བྱབ་པའི་

ཚུལ་གྱིས་བྱོད་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱབ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཕྱོག་དང་འབྲེལ་སྟོབས་
གྱིས་དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན། བྱོད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ། བྱོད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་

ཞིང་མི་རྟག

པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ེ་ འོན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་ནི་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་

མཚན་ཉིད་དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཀྱང་མཚན་གྱི་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚན་ཉིད་དང་པོའི་འགོར། བྱིད་སྒྲ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་སྒྲོར་བ་དང་། མཚན་
ཉིད་ཕྱི་མ་གཉིས་

@06B གྱི་འགོར། བྱིད་གྱི་རྟགས་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། བྱིད་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ། ཞེས་སྒྲོར་བར་བྱའོ།།

ེ་ སྒྲ་གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ེ་ འོན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་

ལས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ེ་ འབྲས་རྟགས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ཇི་

སྒྲིབ་ཅིག །མིད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བྱ་ནི། །གཏན་ཚུགས་

ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་སྟེ། ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང་། འདི་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། འབྲས་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འདྲས་བྲས་

གཉིས་དོན་གཅིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གོ་བ་དང་སྒྱུར་ན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་

གཟུང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འབྲས་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན་སྒྱིར་མང་ཡང་། བསྒྱུར་ན་རྒྱ་
དངོས་སྒྲུབ་དང་། རྒྱ་སྒྲོན་སོང་དང་། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་

དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ཏུ་བ་དེ། ཏུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱ་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས། ཏུ་བ་དེ། བར་སྒྲུང་གི་ཏུ་བ་སྒྲོ་ལོང་པོ་རང་རྒྱ་མི་སྒྲ་མ་སྒྲོན་

སོང་དུ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས། བུ་རོ་ད་ལྷ་བ་

དེ། ཁ་ནང་བུ་རོ་གོང་བུའི་སྟོང་དུ་བུ་རོ་སྒྲ་མས་རོ་གཟུགས་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྩ་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་སོ། ། ེ་ ༡༡ མཆ ཡང་དེའི་སྟོང་དུ། རེས་
འགའ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རང་རྒྱ་དང་

@07A ༡༡། །བཅས་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱའི་སྤྱི་འམ་རང་སྟོག་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་དང་། རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་
དང་བཅས་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱའི་

བྱེད་པར་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་དང་ལྷུང་སྟོལ། །ཡང་དེ་ལ་དབྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། དུ་བ་དེ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་འབྲས་
ཏྲགས་དང་། དུ་བ་དེ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་

མི་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དོན་ནི། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡོད་ན་དུ་བ་

ཡོད་པས་བྱབ་པའི་དོན་དང་། དེ་ལ་

རྣམ་གཉིས་སུ་འབྱུག་པའི་དོན་ནི། མི་ཡོད་ན། ཏུ་བ་ཡོད་པས་མ་བྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། ཨོཾ སྐྱབ་བྱེད་ནི། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཏུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མི་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་
འབྲས་ཏྱགས་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་གང་

ཞིག །བྱོད་མའི་འབྲས་བྱུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་མོ། ། ཨོཾ སྐྱབ་དེ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མི་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བཞོད་ཆོད་དང་སོང་ཆོད་
ཀྱི་ཏྱགས་གཉིས་ཀ་དང་ཏུ་བའི་ཏྱགས་ཀྱིས་

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་ཡིན། ཏུ་བ་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་དང་བཞོད་ཆོད་ཀྱི་ཏྱགས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སོང་ཆོད་ཀྱི་ཏྱགས་དང་ཏུ་བའི་ཏྱགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན། མི་དེ་ཏུ་བའི་ཏྱགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་བཞོད་ཆོད་དང་སོང་ཆོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན། མི་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་བཞོད་ཆོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་། ཏུ་བའི་ཏྱགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་

@07B གྱི་སོང་ཚོད་གྱི་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །མེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་ཚ་ཞིང་བསྐྱབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་རེ་རེ་ནས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་

ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དུ་བའི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་མཚན་

ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་

པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཨཱཾ ཨཱཾ ཨཱཾ །།གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འདི་ལ་མཚན་ཉིད་སོགས་གསུམ་

གྱི་དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། རང་བཞིན་

གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་

ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་

ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེན། དེར་གྱུར་པའི་
ཁྱད་པར་སྟོས་པ་བའི་དེ་དང་། ཁྱད་པར་

དག་པའི་དེ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་རང་གི་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་འཕངས་པ་དང་། རྒྱགས་ལ་འཕངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆེ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ལྟ་བུ། དག་པ་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་
སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་

@08A ༄། །ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་གྱི། དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མིན་ལ་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་འཛོག་ཅིང་། འོན་ཀྱང་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་

བྱའི་ཚེས་ནི་མི་རྟག་པར་བཞག་ཏུ་མི་

རུང་ངོ། ་ ཨཱཾ ཡང་དེ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
དང་པོ་དང་། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཉི་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཨཱཾ ཨཱཾ སྐྱབ་བྱེད་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གོ་བ་དང་སྐྱར་ནས་བཞག་པ་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཨཱཾ ། །གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ལ། ཨཱཾ ཨཱཾ མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། དག་ག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ་བྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

གི་མཚན་ཉིད། ཨཱཾ ཨཱཾ སྐྱབ་བྱེད་ནི་སྐྱར་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱར་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གོ། དང་པོ་ནི། ཨཱཾ ཨཱཾ མདོ་ལས། གང་ཟག་

གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉམས་

པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་རང་ལ་མི་སྒྲུང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ཅེས་འཆད་མི་རིགས་པའི་དོན་སྟོན་པ་ལ། ༄༄ ེ། སྐྱམ་འབྲེལ་ལས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་
པ། །མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་སོགས་

གྱིས་བསྟན་ཏེ་འདི་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད། འཇུག་དུས། དབྱེ་བ། དགོས་པ་སོགས་ལས། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྩལ་གསུམ་ཡིན་པ། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྒྲུང་བ་

@08B མ་དམིགས་པའི་རྩལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གོ་བ་དང་སྒྱུར་བ་ནི་སྒྲ་ལཤད་གྱིས་ཤེས་ལ། འཇུག་དུས་ནི། དགག་གཞི་
སྒྲུང་རུང་ཡིན་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའ་

ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་རྒྱལ་བ་དེའི་ངོ་བོར་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་ན། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འཛོག་ཅིང་། དེའི་སྟོན་སྒྲ་ལཤད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། ༄༄ ེ། སྐྱམ་འབྲེལ་ལས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་

ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་

ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐྱལ་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ༄༄ ེམ།

དབྱེན། དེར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག །རང་གི་དངོས་མིང་གི་མཐར་མེད་མིན་སོགས་

དགག་ཆོག་ཅི་རིགས་སྒྱུར་བའི་ཆོས་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྒྲུང་བའི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། དེར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། བྱེད་
མ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། རང་བཞིན་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་དང་གསུམ་སྟེ་བྱུང་པར་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་མཚོན་ཙམ་ནི། ེམ། ༄༄ མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་

གླིང་ལ་དེ་ངེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་དེ།

གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཨྲུཾ ཨྲུཾ ཨྲུཾ་གྱི་གཞི་འདིར་ཚེས་ཅན། ག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ཡོད་ཅིས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ་

@09A ༄། །གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བཟ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ་སྟེ། འདི་ལྟ་ཉགས་དེ་གཉིས་པ་དང་། དེ་ཚོས་ཅན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ངས་བྱེད་གྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་
མ་བྱུང་མེད་དེ། དེས་དེ་འདྲ་བ་དེ་

ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་པའོ། ། མ་དགོས་པ་ནི། མཐུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལྟའི་བར་སྤིང་དང་། ཤ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱལ་
དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་གཞི་

འདིར་དེ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་སམ་མེད་ཅེས་ཐག་གཅོད་དུ་མི་རུང་བ་དཔེར་མཛད་ནས། རོན་ལ་གང་ཟག་གང་དང་གང་གི་སྐྱོན་ཡོན་རང་གི་ཚད་མས་མ་ངེས་བཞིན་དུ་སྒོ་སྤྱར་བྱར་མི་རུང་བར་

ཤེས་པའི་ཆེད་དོ། ། ༥ དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་

བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དཔུང་ཤེས་
དོན་མཐུན་ཡོད་པ་དེ་དེ་འདྲའི་དཔུང་ཤེས་

དོན་མཐུན་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་ཤ་ཟ་དང་དེ་འདྲའི་དཔུང་ཤེས་དོན་མཐུན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐབ་ཀྱི་
དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་

ཀྱང་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཤ་ཟ་དང་དེ་འདྲའི་དཔུང་ཤེས་དོན་མཐུན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་དེས་

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དེ་འདྲ་བའི་དཔུང་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ།

སྒྲིབ་ཤ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།

@09B ཏུ་བ་དེ་མཚོན་མའི་རྒྱ་མཚོར་ཏུ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །མ་ཡིན་དགག་དང་
སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་

མཐུན་པ་དེ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྤང་བའི་འགལ་ཁྱེད་མིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཡོད་པ་དེ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་དེ་ངས་
བྱེད་ཀྱི་དཔུད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་

པར་བསྐྱབ་པའི་མི་སྤང་བའི་འགལ་ཁྱེད་མིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། ། མེ་ལྗོངས་ལྗོངས་པའི་བསྐྱལ་དོན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དང་རུས་དང་ངོ་བོའི་བསྐྱལ་དོན་གསུམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རང་དང་ཕྱོགས་

ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ན་ཡོད་པའི་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱལ་པ་འདས་ཟིན་པ་དང་འབྱུང་བའི་རུས་ན་རི་འདྲ་བུང་བ་དང་འབྱུང་བའི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ན་མས་ནི་སྒྲིབ་

བསྐྱལ་དོན་མིན་ཡང་རང་གི་སྒོ་ལ་ལྟོས་པའི་

བསྐྱལ་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་དང་ཉེ་བ་ན་ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོ་སྤྱི་བའི་དབང་གིས་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་མདུན་གྱི་ག་ཟ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་མིའི་བར་སྤིད་པ་ནམས་དང་དེའི་བུམ་པ་ལྟ་
བུའོ། ། ༥ །གཉིས་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིཌ་

པའི་རྟགས་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཏན་ཆེགས་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས། །འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་ཏེ་འདི་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཞུང་བུང་
ངོ། །དེའི་དང་པོ་ནི། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་

པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གོ་བ་དང་

@10A ༄། །སྒྲུང་ན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ལ་ཕྱོགས་

ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག

གི་ཚད་མ་ལ་སྒྲུང་རུང་ཡིན་དགོས་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེན་སྒྲུང་རུང་གི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་
ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྱི

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གྲང་ཡིན། མེད་དགག་གྲང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཕྱི་སྒྲུང་རུང་གི་རྒྱ། ཁྱབ་བྱེད། རང་བཞིན།
དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་

རྟགས་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མི་མེད་པའི་མཚན་མེད་རྒྱ་མཚོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་མེད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཤིང་མེད་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན།
ལ་པ་མེད་དེ། ཤིང་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བུམ་པས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི།

དུ་བས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་

ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་འགལ་བློ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གང་ཞིག །མ་ཡིན་དགག་དང་

སྐབས་པ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེན། མེད་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་དེ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
དམིཾ་པ་བཞི། འབྲས་བུ་དམིཾ་པ་བཞི། བྱབ་

@10B བྱ་དམིཾ་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་བལྟ་ལ། མཚན་གཞི་ཙམ་ནི། མེད་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིཾ་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
རང་བཞིན་དམིཾ་པ། བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རང་བཞིན་

དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་

ཅན། གྲང་རིག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ།

མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུའོ། ། མེ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གྲང་འབྲས་སྤྱུ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་
འབྲའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། གསུམ་

པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རིག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་འབྲའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཏུ་བ་བྲག་ཕྱུར་བས་བྱབ་པར་ཞོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་
པོ་ཆོས་ཅན། གྲང་རིག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་

དེ། དེས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གྲང་འབྲས་སྤྱུ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་འབྲའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་རྩོད་

པའི་ཆོ་རྟགས་སུ་གང་འགྲོ་རྒྱ་དེ་སྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་སོ། ། མེ་གཉིས་པ་པན་རྒྱན་སྤངས་འགལ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་

བུ་ལོ། ། ཨོ་ དེས་ན། རྩ་ཅན་དེ་མདུན་གྱི་གོང་བུ་རྩ་

ཅན་རྩ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། དབྱེ་བ་ལ། ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་དེ་དང་། ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། ལྷ་མ་

@11A ༄། །བུ་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཆོན་ཅན་དུ་མ་ངེས་ཏེ། རང་ཉིད་ཆོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་རང་ལས་སྤྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་

ཅན། རང་ཉིད་འཇིག་པ་རང་ལས་སྤྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། རང་ཉིད་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། ཨོ་ གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ནི། རྟགས་དེ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་

རྟགས། གྲགས་པའི་རྟགས། རོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས། མཐུན་སྟོབས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་བྱུང་བའི་རྟགས་བདུན་ལས། ཨོ་ དང་པོ་ནི། ཨོ་ བྱས་པ་

དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་

པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི། མེད་པའི་བཞེན་གྱི་རྟགས་དང་། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་། མི་མེད་པ་དེ་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་ཏུ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་དམིགས་པའི་

རྟགས་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། མེད་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མེད་པའི་བཞེན་གྱི་རྟགས་དང་། དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ། སྐྱིན་པས་ལོངས་

སྟོང་བྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་དོན་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱ་མ་སྟོན་ཏུ་སོང་བར་བསྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་། དེ་དེ་འབྲའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན། གསུམ་པ་ནི། མེད་རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ། རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གྲགས་པའི་མེད་པའི་བཞེན་གྱི་རྟགས་དང་། དེ་རི་བོང་ཅན་ལ་

དངོས་དབང་གིས་ཟླ་སྤྱོད་བཟོད་ཅུང་

@11B མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་གྲགས་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན། བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ལ་སྒྲོས་ན་ལྷ་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སྲུ་བབྱང་བྱ་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མཆོན་བྱའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མཆོན་བྱའི་གཞི་མཐུན་མི་
སྲིད་ཅིང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་ཅིང་མཆོན་བྱའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མཆོན་ཉིད་

ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་སྲིད་མཆོན་བྱའི་གཞི་མཐུན་ཡང་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རེ་རེ་ལ་འང་འབྲས་རང་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་རེ་ཡོད། དེ་ཡང་

དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་རེ་དང་ལྔ་པའི་གསུམ་པོ་དེ་གོང་གི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་གསུམ་པོ་འདོན་པ་བསྐྱར་ནས་འཇོག་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གསུམ་པའི་གསུམ་ནི། བྱས་པའི་འབྲས་
བྱ་དེ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་

གཟུགས་སྐད་ཅིག་མར་བསྐྱབ་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་། ༄༄ ེ་ བྱས་པ་དེ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ེ་ ༄༄ རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
དང་། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་

ལོག་པར་བསྐྱབ་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན། བཞི་པའི་གསུམ་ནི། བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་གཟུགས་མི་
རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཐ་

@12A ༄༄། ༄༄ རང་བཞིན་གྱི་འབྲས་རྟགས་དང་། ༄༄ ེ་ སྐད་ཅིག་མ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྐད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ེ་ ༄༄ རང་བཞིན་གྱི་

རྟགས་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་

ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཐ་སྐད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན། རྟག་པ་དང་བདུན་པ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན། ༄༄ ཅེ་ཙམ་བྱུང་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་

ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་པ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། ། ༄༄ ཅེ་ཡང་གོང་གི་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྐྱབ་བྱའི་
སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་གཉིས་

ནི་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་དང་། རྟག་པ་དང་བདུན་པ་གཉིས་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་
དག་དང་དགག་རྟགས་ཡང་དག་

གཉིས། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་

དང་དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་

གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་དཔུང་པར་བྱ་བ་མང་ངོ། །དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་
རྟགས་ཡང་དག་

ཡིན་པས་བྱུང་པ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། །

@12B གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་
དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་

པར་མཚུངས་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ངོ། ། ་༡༢ ེ་ ཡང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ཕོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་སྒྲུབ་ནི། སོ་སྐྱེ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཐ་

མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིར་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཕྱི་མ་

ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཆགས་བཅས་རྒྱན་ལྡན་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་སློབ་ཞིན། བྱིས་པ་བཅས་མ་ཐག་པའི་སློབ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འབྲའི་སློབ་མ་སྡོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བློ་པོའི་སློབ་ཞིན་

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། མཆོག་གིས་པ་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། བཀྲན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་བཞུགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱིར་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་མེད་དེ། བཞི་བྱུང་ན་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་ཡོད་དེ། དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་རྩ་ལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ། དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་འགལ་བའི་རྟགས། མ་ངེས་པའི་རྟགས། མ་
བྱུང་པའི་རྟགས་སོ། ། དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་

གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་རྩ་ལ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པ། དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་བཞི་ནི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་

གང་ཞིག་ །བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་རྒྱུ་གཉིས་རྣམ་པར་མ་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

@13A ལྷོགས་མ་ཡིན་པར་དམིགས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་མང་ཡང་བསྐྱུན་དགུ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་

ནས་མ་གྲུབ་པ། ཚེད་གཞིའི་སྡེར་དུ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། གསུམ་དང་། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ། འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་
གསུམ་དང་། རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་

གྲུབ་པ། གཞི་ཚེས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ་སྟེ་དགྲའོ། །མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཚེས་ཅན། སྒྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་

རྟག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་

ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་གི་རྩ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། རྩ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། མིག་གིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན།

མཉན་བྱ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། ལྟ་པ་ནི། གྲི་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོར་གྲི་ཟའི་སྒྲ་དབྱངས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། རྟག་པ་ནི།

དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། གྲི་ཟའི་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་དང་། བདུན་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། བརྒྱད་པ་ནི། སྒྲ་
ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། དགུ་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུའོ། ༥ །གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གཉིས། ༥ སྒྲུབ་ངག་ལཤད་པ་དང་། འཕྲོས་

དོན་གཞན་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡང་དག

@13B དང་། ལྟར་སྒྲུང་དོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་སྐྱབ་ངག་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྒྲུང་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲུང་གི་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
སྒྲུང་བ་བཀོད་ཅེས་སུ། ཏུ་བ་ཡོད་ན། མི་ཡོད་པས་བྲལ། དཔེར་ན།

ཆང་མང་བཞིན། ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་ཏུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མི་མེད་ན། ཏུ་བ་མེད་པས་བྲལ། དཔེར་ན། ཁུ་སྒྲུང་བཞིན། ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཏུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱབ་ངག་ལ་ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་

གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི། བྱས་ན། མི་རྟག་པས་བྲལ། དཔེར་ན། བུ་མ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྟག་ན། མ་བྱས་པས་བྲལ། དཔེར་ན། འདུས་མ་བྱས་གྱི་
ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་སྐྱབ་ངག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤིང་མེད་ན། རྒྱག་པ་མེད་པས་བྲལ། དཔེར་ན། ཤིང་མེད་པའི་ཐང་བཞིན། ཤིང་མ་དམིགས་པའི་བྲག་ངོས་ན་ནི་ཤིང་མེད་དོ་

ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྷག་པ་ཡོད་ན།

ཤིང་ཡོད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། ཉགས་ཚལ་བཞིན། ཤིང་མ་དམིཌ་པའི་བྲག་ངོས་ན་ནི་ཤིང་མེད་དོ་ཞེས་པ་སྟུང་། སྒྲིང་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ། ཚུལ་གསུམ་དཔེ་དང་བཅས་པ་སྟུག་ཆད་
མེད་པར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མཚོན་

ཙམ་བཟོད་ན། སྒྲ་ཚོས་ཙན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་ནས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སེ་ཞེས་པའི་རག་འདིའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ་
ཙམ་པས་རྗེས་བྱལ་དངོས་སྟུ་བཟོད་

ནས་ཐོག་བྱུགས་ལ་འཕེན་ཅིང་། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིགས་ཆོས་དངོས་སུ་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་། སྤྱིགས་ཆོས་དང་།

@14A ལྟུང་། རྩོག་བྱལ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་རྗེས་བྱལ་བྱུགས་ལ་འཕེན་པ་ནི། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱལ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞིས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་། བྱས་

ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དང་།

རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་གཉིས་ནི། སྒྲོར་བ་དེའི་རྗེས་བྱབ་དང་ལྡོག་བྱབ་མ་ཡིན་གྱི། བྱས་པ་ཉིད་དེའི་རྗེས་བྱབ་དང་ལྡོག་བྱབ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཨ། །གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་གཞན་ལ།

འོ་ན། གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བབྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེའི་སྒྲོགས་ཆོས་ཇི་ལྟར་གྲུབ། མེད་ན་ནི། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གང་རུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་རྟགས་སྒྲོར་

ཡང་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན་འདི་ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་ནི་སྒྲུབ་རྟགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཅོད་གཞིར་བབྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་ཀྱང་། དག་ག་རྟགས་
ལ་དེ་ཡོད་པར་བཤད་པས་དཔྱད་རྒྱ་མང་

ཡང་བཞག་གོ། །ཡང་། དབུ་མའི་ལུགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་དང་། ཆ་ཅན་གྱི་རྟགས། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས། ལུ་བཞི་སྒྲེ་འགོག་གི་རྟགས་རྣམས་སྔར་བཤད་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་

རུང་དུ་འདུས་སམ་མ་འདུས་ཞེན། སྤྱིར་

རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་འདུས་ལ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ནི་གཙོ་བོར་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་ཞིང་། མ་དམིཾ་པའི་རྟགས་ལ་དགག་རྟགས་
གཙོ་ཆེ་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་

རྟགས་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་

@14B པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཁྱེད་མིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོན་དེ་ལྟར་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ནི། དེའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་འགལ་ཁྱེད་མིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཇེ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། ཆ་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱང་དེ་དང་

འདྲེ། །གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ནི་དབུ་མ་

རྒྱན་ལས། བདེན་མེད་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིཌ་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་ཅིང་། འདིའི་རིགས་པས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བདེན་མེད་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་དམིཌ་
པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ།

དེ་ཡང་སྒྲུང་རུང་མ་དམིཌ་པའི་རྟགས་གཙོ་ཆེའོ། །མཚོན་ན། བུ་མ་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། བུ་མ་

པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། གསེར་བུ་མ་མེད་དེ། བུ་མ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་མ་དམིཌ་པའི་རྟགས་དང་། མེས་དབེན་པའི་ཕྱི་གསྐྱོར་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་
མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། ལྷ་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་པས་སྟོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་འགལ་ལྷོད་མིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྒྱུར་

ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེས་པའི་ལྟུང་པའི་རྟགས་གསུམ་འགའ་ཡང་སྐབ་གཤིས་སོ་སོའི་ལྟུང་ནས་མི་འགའ་ཏེ། མཚོན་ན། སྤྱི་པ་དེ། ལྷ་ལྷ་རང་གི་རྒྱ་ལས་ལྷ་རང་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་།

@15A ལྷོ་གུ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་དམིཌ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྲིར་རོ། །བྱས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་

ཆེས་དོན་གསུམ་པོ་སྤྱི་མཆོན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཏགས་ཆེས་དོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་མཆོན་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་རྩོད་གཞི་ཡིན་ན་སྐྱ་ཡིན་

དགོས་ཤིང་། དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས། རྟག་ས་ལ་བྱས་པ་ཉིད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་ས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་ས་དོན་

གསུམ་མིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་

ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། ༥ །སྦྱས་པ། རིགས་གཞུང་ཆུ་གཏིར་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུངས་པའི། རིགས་ཚུལ་སྤྱིང་པོ་བསྦྱས་པའི་ཆ་ཙམ་ཞིག རིགས་པ་དོན་གཏིར་ཙན་ལ་ཕན་པའི་
ཆེད། རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་བདག་གིས་བཀོད། འོན་

ཀྱང་སྦྱངས་མཁས་སྟོ་ཡི་མེ་ལོང་ངོས། རྒྱལ་འདིའི་ཟབ་དོན་གཟུང་བརྟན་གསལ་འཆར་ཡང་། མ་སྦྱངས་མི་མཁས་སྟོ་གྲོས་ཅིག་ངོས་སུ། འཆར་དཀའ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་བདག་ལྟས་
ཅི།། ༥ ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཡར་རིས་རབ་འབྱུངས་པ་སྟོ་བཟང་

རྒྱལ་མཆན་ཞེས་བྱ་བ་དག་བཤེས་སུ་གྲགས་པ་དེས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱ་ཁྲི་དག་སྟོང་གྲགས་པ་བཤད་སྦྱབ་ཀྱིས་ཅོ་ནེའི་དགོན་ཉིད་དུ་སྦྱར་བའོ།། ༥ །ཞེས་པའི་རྟགས་རིགས་ཀྱི་
གསུང་ཅོ་མ་འདི་ཉིད་ཆོག་ཉུང་ཞིང་དོན་རྒྱས་པར་བཞུགས་ནའང་དངོས་ཟིན་ལ་མ་ཐོན་པ་རྣམས་སྟོ་གསར་

པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་བཞིན་ངོས་འཛིན་དཀའ་ཞིང་ཅིས་བཞག་འཛིན་ཆོས་སུ་འང་ཅུང་ཟད་བསྦྱས་དྲགས་པ་དང་བཅས་ཞལ་སྤྲུ་ནས་དཔོན་སྟོབ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་མཁས་བྱ་བ་ནས་འདིའི་པར་

གསར་དུ་བཞོ་བའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་སྐབས་འདིའི་ཉུས་དག་དང་ཁ་(BLKO)ང་ཞིག་གིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་

@15B ཉུས་དག་དང་ཆབས་གཅིག་པར་དགག་སྒྲིབ་གི་སྒྲིམ་པ་དོར་ཏེ་རང་ལུགས་གི་སྒྲིང་པོའི་དོན་འགའ་ཞིག་མཚན་གི་ཚུལ་དུ་ཆོག་ཤད་གི་བར་དུ་བཞོད་པ་འདི་ནི་སྒྲ་ཟུར་ཐུགས་རྗེའི་མིང་
འཛིན་གིས་གཡར་བྲལ་དུ་བགྱིས་པའོ།། ཕྟོ །།ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུའི་རིན་ཆེན་མཛོད། །ཐར་འདོད་སྒོ་

གསལ་བྱེ་བའི་དགའ་སྟོན་དུ། །འབད་མེད་ལྷག་པོར་དབྱེ་བའི་ལེགས་བཤད་འདི། །དག་གསལ་པར་གི་རི་མོར་བྲངས་པའི་དགེས། །ཐུབ་བསྟན་བྱེ་བའི་ཡང་སྒྲིང་ཙོང་ཁ་པའི། །ལུགས་
བཟང་མཐའ་ཡས་པན་བདེའི་དཔྱིད་དུ་རྒྱས། །གངས་ཅན་མགོན་པོའི་འཕྲིན་ལས་

ཉི་ཟླའི་རྒྱབས། །ཕྱོགས་གི་འཁོར་ལོར་རྫོགས་པར་གདལ་གྱུར་ཅིག །ཡངས་པའི་ནོར་འཛིན་མཐོ་རིས་དགའ་ཚལ་དུ། །བགྲོད་བྱེད་རི་མོ་འགོད་པའི་སྒྲི་རྒྱ་ཀྱན། །པན་ཚུན་བྱམས་བརྩེའི་
མཛའ་བས་ལག་སྒྲེལ་ཏེ། །དགའ་བདེས་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་གར་རྩེན་

གྱུར་ཅིག །དམར་སེར་ཕྟོ མདངས་འཛིན་འཇམ་མགོན་མི་ཡི་གར། །སྒོ་བཟང་བཞེད་གཞུང་མ་སྒྲུད་ཕྟོ རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །ཐོས་ཕྟོ དང་བསམ་ཕྟོ སྒོམ་བསམ་འཕེལ་ནོར་ཕྟོ གི་བུའི། ཕྟོ །གཏེར་

བརྒྱ་འཇམ་གླིང་ལྟ་བུ་དཔལ་དུ་འཛིན་གྱིར་ཅིག། །རྒྱ་སྐྱོར་ཉིད་ཀྱང་དེར་ནས་བྱང་རྩལ་བར། །

མཁའ་ལྟོ་ལྟ་བུ་དང་གྲུབ་ལྟ་བུ་པའི་བྱུང་མཆོག་ཉིད་བཟང་བརྒྱད། །ཐུབ་ལྟ་བུ་བསྟན་ལྟ་བུ་ཡང་སྤྱིང་འཇམ་མགོན་ལུགས་བཟང་འདི། །ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བྱང་རྩལ་རྒྱུར་ཐོབ་ཤོག། །མེད་པ་འདི་
ཡང་དད་སྟོབས་ལྷག་བསམ་གྱི་རྒྱན་མཛེས་སེར་སྒྲིབ་སྟོམ་པོར་དག་བཤེས་ཆོས་

མཛད་མཁའ་ལྟ་བུ་ཐུབ་བསྟན་ནས་སེར་སྒྲིབ་གྲུ་ཚང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིག་ཆ་གཤམས་གསལ་རྣམས་ཀྱི་དཔར་བསྟན་དག་བསྟོམ་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་རྩལ་མིང་པས་སྒྱུར་
བཅོ། །སེར་སྒྲིབ་མཁའ་འཛིན་རྒྱལ་ཤོང་ངག་དབང་ཐེག་མཆོག་པས་བསྟན་དོན་ལྷག་བསམ་ཐུགས་བྱུང་

ཆེ་བཞེད་བགྱིས་ཤོར་དད་གཏོང་ལྷག་བསམ་ཡངས་པ་སྟོམ་ར་དག་བཤེས་ཆོས་མཛད་མཁའ་ལྟ་བུ་ཐུབ་བསྟན་ནས་ཆོ་འདས་པ་ལྷ་བྱ་ཆེ་ཤིང་དང་། བོད་ལུས་གཤེགས་བཞུགས་མ་ངེས་པ་
གན་དག་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཤུག། དག་སྟོང་ངག་དབང་བསོད་ནམས་བཅས་ཀྱི་འདི་ཕྱི་ཀུན་དགའི་དག་

@16A ༄། །རྩལ་དམིགས་རང་གཞུང་ཡིག་ཆ་དཔར་འདེབས་ཏུ་བྱེད་ཉིན་སྟོར་ཆོག་སྟོང་སུམ་ཅུ་མོ་བདུན་རྒྱ་སྐྱོར་མཛད་པའི་ཐོག་སེར་སྒྲིབ་གྲུ་ཚང་སྒྲིག་ཁོངས་ནས་ཉིན་སྟོར་བདུན་

བརྒྱ་ཐམ་པ་ཁ་སྒོན་མཛད་སྟེང་ནས་དེང་དུས་ཀྱི་ཕན་ཉེར་མཁོའི། ཕྱི་

རང་གཞུང་། ཀྱི་གཞི་སྤྱི་མཐའ། བསམ་གཞུགས་སྤྱི་མཐའ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ། ཏང་ཅིས། རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད། རྟོན་བདུན་བཅུ། བྱུང་མཐའ། རྟགས་རིགས་བཅས་ཀྱི་དཔེ་བསྐྱུན་ལས་
བྱེད། གཙང་ཐུབ་བསྐྱུན་རིན་ཆེན་དང་། སྟོམ་ར་སྟོ་བཟང་དངོས་བྱུང་གཉིས་ཀྱིས་མ་

དཔེ་གཞིར་བཟུང་ཐོག་ཉུང་ག་དང་། ཡིག་གྲིས་པ་མི་གྲངས་བཅུ་གསུམ་ནས་འདིའི་ཡིག་གྲིས་པ་སྟོམ་ར་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། དཔར་རྩ་བདག་སྟོན་པ་མི་ཉག་སྟོ་བཟང་ཡོན་ཏན་སོགས་
ལས་བྱེད་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མས་རང་བྱིའི་ཉུང་བྱུང་ལྷག་བསམ་དང་བས་བྱུང་

དུ་སྒྲངས་ཏེ་སེར་སྒྲོད་བྲ་ཚང་ལས་བྱེད་སྤྱི་བྱུང་གིས། ཕྱི་ལོ་¹⁹⁶⁹ བོད་རྒྱལ་ལོ་²⁰⁹⁶ ས་བྱ་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཡར་ཚེས་ལ་གོང་གསལ་ཡིག་ཆ་ལེན་ཚུན་རེ་རེར་ཚར་གྲངས་²⁰⁰ རྟོ་པར་གྲིས་
ལམ་ནས་དཔར་འདེབས་ལེགས་

བསྐྱབས་ཉུས་པའི་དགེ་བས་ཡབ་རྗེ་འཇམ་དཔལ་སྟོང་པོའི་བསྐྱུན་པ་གསེར་ཉུན་ལྷ་བྱ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་མུ་ཁྱུང་ཀྱི་དཔེ་ཆུས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུར་བྱུང་ཅིག། ཕྱི་ སྐྱ་ཕྱི་

མག་ལི།། མྱོ་དག་ལིགས་འཕེལ།།